

IV

(Iné akty)

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY PRIESTOR

DOZORNÝ ORGÁN EZVO

ROZHODNUTIE DOZORNÉHO ÚRADU EZVO

č. 90/04/COL

z 23. apríla 2004,

ktorým sa štyridsiaty šiestykrát menia a dopĺňajú procesné a hmotné pravidlá v oblasti štátnej pomoci zavedením novej kapitoly 24C: uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci na verejnoprávne vysielanie

DOZORNÝ ÚRAD EZVO,

KEĎŽE Európska komisia 17. októbra 2001 prijala nové oznámenie ustanovujúce zásady uplatňovania pravidiel štátnej pomoci na verejnoprávne vysielanie ⁽¹⁾,

SO ZRETELOM NA Dohodu o Európskom hospodárskom priestore ⁽¹⁾, a najmä na jej články 61 až 63 a protokol 26,

KEĎŽE sa toto oznámenie týka aj Európskeho hospodárskeho priestoru,

SO ZRETELOM NA Dohodu medzi štátmi EZVO o zriadení dozorného úradu a súdneho dvora ⁽²⁾, a najmä na jej článok 24, článok 5 ods. 2 písm. b) a článok 1 v časti I jej protokolu 3,

KEĎŽE jednotné uplatňovanie pravidiel EHP o štátnej pomoci má byť zabezpečené v celom Európskom hospodárskom priestore,

KEĎŽE podľa článku 24 Dohody o zriadení dozorného úradu a súdneho dvora Dozorný úrad EZVO uskutočňuje ustanovenia Dohody o EHP týkajúce sa štátnej pomoci,

KEĎŽE v súlade s bodom II pod nadpisom „VŠEOBECNÉ“ na konci prílohy XV k Dohode o EHP má Dozorný úrad EZVO po porade s Komisiou ES prijať akty zodpovedajúce aktom, ktoré prijala Európska komisia,

KEĎŽE podľa článku 5 ods. 2 písm. b) Dohody o zriadení dozorného úradu a súdneho dvora Dozorný úrad EZVO vydáva oznamy alebo usmernenia o záležitostiach, ktorými sa zaoberá Dohoda o EHP, ak to táto dohoda alebo Dohoda o zriadení dozorného úradu a súdneho dvora výslovne stanovuje alebo ak to Dozorný úrad EZVO považuje za potrebné,

PO PORADE s Európskou komisiou,

PRIPOMÍNAJÚC, že Dozorný úrad EZVO konzultoval túto záležitosť so štátmi EZVO na mnohostrannom stretnutí,

ODVOLÁVAJÚC SA na procesné a hmotné pravidlá v oblasti štátnej pomoci ⁽³⁾, ktoré Dozorný úrad EZVO prijal 19. januára 1994 ⁽⁴⁾,

PRIJAL TOTO ROZHODNUTIE:

1. Usmernenia o štátnej pomoci sa menia a dopĺňajú zavedením novej kapitoly 24C s názvom Uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci na verejnoprávne vysielanie. Nová kapitola je obsiahnutá v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

⁽¹⁾ Ďalej len „Dohoda o EHP“.

⁽²⁾ Ďalej len „Dohoda o zriadení dozorného úradu a súdneho dvora“.

⁽³⁾ Ďalej len „usmernenia o štátnej pomoci“.

⁽⁴⁾ Pôvodne uverejnené v Ú. v. ES L 231, 3.9.1994, a v jeho dodatku EHP č. 32 v ten istý deň, naposledy zmenené a doplnené rozhodnutím kolégia č. 62/04/COL z 31. marca 2004 (zatiaľ neuverejnené).

⁽⁵⁾ Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na verejnoprávne vysielanie (Ú. v. ES C 320, 15.11.2001, s. 5).

2. Štáty EZVO sa informujú prostredníctvom listu, ktorý obsahuje kópiu tohto rozhodnutia a prílohy.
3. Európska komisia sa informuje v súlade s písmenom d) protokolu 27 k Dohode o EHP prostredníctvom kópie tohto rozhodnutia vrátane prílohy.
4. Rozhodnutie vrátane prílohy sa uverejní v oddiele EHP *Úradného vestníka Európskej únie* a v dodatku EHP k *Úradnému vestníku Európskej únie*.
5. Rozhodnutie v anglickom jazyku je autentické.

V Bruseli 23. apríla 2004

Za Dozorný úrad EZVO

Hannes HAFSTEIN
predseda

Einar M. BULL
člen kolégia

PRÍLOHA

24C. UPLATŇOVANIE PRAVIDIEL ŠTÁTNEJ POMOCI NA VEREJNOPRÁVNE VYSIELANIE ⁽¹⁾

24C.1. Úvod

1. Za posledné dve desaťročia prekonalo vysielanie dôležitú zmenu. Zrušenie monopolov, objavenie sa nových účastníkov a rýchly technický rozvoj zásadne zmenili konkurenčné prostredie. Televízne vysielanie bolo tradične vyhradenou činnosťou. Od jeho počiatkov ho poskytovali prevažne verejnoprávne podniky v monopolnom režime, hlavne ako dôsledok obmedzenej dostupnosti vysielacích frekvencií a veľkých vstupných prekážok.
2. V 70. rokoch však hospodársky a technický rozvoj poskytoval štátom EZVO čoraz viac možností, aby povolili vysielanie iným prevádzkovateľom. Štáty EZVO sa preto rozhodli zaviesť na trh hospodársku súťaž. Viedlo to k širšiemu výberu pre spotrebiteľov, pretože sa sprístupnili mnohé ďalšie kanály a nové služby; podporilo to tiež vznik a rast silných európskych prevádzkovateľov, rozvoj nových technológií a väčší stupeň plurality v sektore. I keď štáty EZVO otvorili trh pre hospodársku súťaž, usúdili, že verejnoprávne vysielanie by sa malo zachovať ako spôsob na zabezpečenie spravodajstva o celom rade oblastí a uspokojenia potrieb, ktoré by súkromní prevádzkovatelia v optimálnej miere nevyhnutne nespĺnili.
3. Zintenzívňujúca sa hospodárska súťaž spolu s prítomnosťou prevádzkovateľov financovaných štátom tiež viedla k narastajúcim obavám o rovnosť šancí, na ktoré úrad upozornili súkromní prevádzkovatelia. Sťažnosti uvádzajú porušenia článku 61 Dohody o EHP vo vzťahu k programom financovania z verejných prostriedkov ustanovených v prospech verejnoprávných vysielateľov.
4. Tieto usmernenia stanovujú zásady, ktoré má úrad dodržiavať pri uplatňovaní článku 61 a článku 59 ods. 2 Dohody o EHP na financovanie verejnoprávneho vysielania štátom. To umožní, aby sa politika úradu v tejto oblasti stala čo najviac transparentnou.

24C.2. Úloha verejnoprávneho vysielania

1. Ako uvádza rezolúcia Rady a zástupcov vlád členských štátov ES z 1. januára 1999 o verejnoprávnom vysielaní (ďalej len „rezolúcia o verejnoprávnom vysielaní“ ⁽²⁾), „... verejnoprávne vysielanie vzhľadom na jeho kultúrne, sociálne a demokratické funkcie, ktoré vykonáva pre spoločné dobro, má zásadný význam na zabezpečenie demokracie, plurality, sociálnej súdržnosti, kultúrnej a jazykovej rozmanitosti“.
2. Verejnoprávne vysielanie, i keď má jasný ekonomický význam, nie je porovnateľné s verejnou službou v ktoromkoľvek inom sektore hospodárstva. Nejestvuje žiadna iná služba, ktorá má súčasne prístup k takému širokému segmentu obyvateľstva, poskytuje mu toľko informácií a obsahu a tým, že to robí, tlmočí a ovplyvňuje mienku jednotlivca aj verejnosti.
3. Verejnoprávne vysielanie má hrať dôležitú úlohu v presadzovaní kultúrnej rozmanitosti v každej krajine, v poskytovaní vzdelávacích programov, v objektivnom informovaní verejnosti, v garantovaní plurality a v dodávaní kvalitnej zábavy, demokraticky a bezplatne ⁽³⁾.
4. Okrem toho vysielanie sa všeobecne vníma ako veľmi spoľahlivý zdroj informácií a pre nezanedbateľnú časť obyvateľstva predstavuje hlavný zdroj informácií. Obohacuje takto verejnú diskusiu a v samotnej podstate zabezpečuje, aby sa všetci občania do značnej miery zúčastňovali na verejnom živote.
5. Úlohu verejnej služby ⁽⁴⁾ vo všeobecnosti potvrdzuje Dohoda o EHP. Kľúčovým ustanovením v tejto súvislosti je článok 59 ods. 2 Dohody o EHP, ktorý znie takto: „Podniky poverené prevádzkovaním služieb vo všeobecnom ekonomickom záujme alebo podniky, ktoré majú charakter monopolu vytvárajúceho príjem, podliehajú pravidlám obsiahnutým v tejto dohode, najmä pravidlám o hospodárskej súťaži, pokiaľ uplatňovanie takých pravidiel neprekáža v plnení, v zmysle zákona alebo v skutočnosti, konkrétnych úloh, ktoré im boli pridelené. Rozvoj obchodu nesmie byť ovplyvnený do takej miery, že by to bolo v rozpore so záujmami zmluvných strán.“

⁽¹⁾ Táto kapitola do značnej miery vychádza z oznámenia Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na verejnoprávne vysielanie (Ú. v. ES C 320, 15.11.2001, s. 5).

⁽²⁾ Ú. v. ES C 30, 5.2.1999, s. 1; začlenená do Dohody o EHP v prílohe X bode 4 ako akt, ktorý zmluvné strany vzali do úvahy, rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 118/1999 [Ú. v. ES L 325, 21.12.2000, s. 33, a dodatok EHP č. 60, 21.12.2000, s. 423 (islandský) a s. 424 (nórsky), nadobudnutie platnosti 1.10.1999].

⁽³⁾ Digitálny vek európskej audiovizuálnej politiky. Správa skupiny ES na najvyššej úrovni o audiovizuálnej politike, 1998.

⁽⁴⁾ Na účely súčasných usmerení pojem „verejná služba“ zodpovedá pojmu „služby vo všeobecnom ekonomickom záujme“ použitému v článku 59 ods. 2 Dohody o EHP.

6. Súdny dvor Európskych spoločenstiev potvrdil v dvoch prípadoch, že vysielanie televíznych služieb možno považovať za „služby vo všeobecnom ekonomickom záujme“ podľa článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES ⁽⁵⁾. Európsky súdny dvor zdôraznil, že tieto služby podliehajú ustanoveniam o hospodárskej súťaži, pokiaľ sa nepreukáže, že uplatňovanie týchto pravidiel by bolo nezlučiteľné s plnením ich úloh ⁽⁶⁾.
7. S prihliadnutím na osobitný charakter sektora vysielania rezolúcia o verejnoprávnom vysielaní uvádza zásady a podmienky, podľa ktorých by sa na tento sektor mali uplatňovať ustanovenia Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev:

„Ustanovenia Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva neovplyvnia kompetenciu členských štátov stanovovať financovanie verejnoprávneho vysielania, pokiaľ sa také financovanie poskytuje vysielacím organizáciám na plnenie verejnoprávnej objednávky delegovanej, definovanej a organizovanej každým členským štátom a pokiaľ také financovanie neovplyvňuje obchodné podmienky a hospodársku súťaž v Spoločenstve v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom, pričom sa berie do úvahy realizácia tejto verejnoprávnej objednávky.“

Keďže rezolúcia je začlenená do Dohody o EHP ako akt, ktorý zmluvné strany vzali na vedomie ⁽⁷⁾, v EHP by sa mali uplatňovať podobné zásady, ako sú zásady v nej uvedené.

8. Rezolúcia o verejnoprávnom vysielaní ďalej opätovne potvrdila dôležitosť verejnoprávneho vysielania pre spoločenský, demokratický a kultúrny život. „Široký prístup verejnosti bez diskriminácie a na základe rovnakých príležitostí k rôznym kanálom a službám je nevyhnutnou podmienkou na splnenie mimoriadneho záväzku verejnoprávneho vysielania.“ Okrem toho verejnoprávne vysielanie musí „využívať technický pokrok“, prinášať „verejnosti výhody nových audiovizuálnych a informačných služieb a nových technológií“ a uskutočňovať „rozvoj a diverzifikáciu aktivít v digitálnom veku“. Nakoniec „... verejnoprávne vysielanie musí byť schopné naďalej poskytovať širokú škálu programov v súlade s jeho objednávkou, tak ako ju definovali členské štáty, aby oslovilo spoločnosť ako celok; v tomto kontexte je legitímne, aby sa verejnoprávne vysielanie snažilo mať dosah na široké publikum.“
9. Vzhľadom na tieto charakteristiky, ktoré sú typické pre sektor vysielania, mandát verejnoprávnej služby zahŕňajúci „širokú škálu programov v súlade s jej objednávkou“, ako ju stanovuje rezolúcia o verejnoprávnom vysielaní, môže sa v zásade považovať za legitímny, pretože sa zameriava na vyvážené a rozmanité programy schopné zachovať určitú úroveň publika pre verejnoprávných vysielateľov a takto zabezpečovať uskutočňovanie mandátu, to znamená splnenie demokratických, spoločenských a kultúrnych potrieb spoločnosti a zaručenie plurality.
10. Treba poznamenať, že komerční vysielatelia, spomedzi ktorých celý rad podlieha požiadavkám verejnoprávnosti, tiež zohrávajú úlohu v dosahovaní cieľov rezolúcie o verejnoprávnom vysielaní, pokiaľ prispievajú k pluralite, obohacujú kultúrnu a politickú diskusiu a rozširujú výber programov.

24C.3. Právny kontext

1. Uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci na verejnoprávne vysielanie musí brať do úvahy veľký počet rôznych prvkov. Dohoda o EHP zahŕňa článok 61 o štátnej pomoci, ako aj článok 59 ods. 2 o uplatňovaní pravidiel Dohody o EHP a pravidiel hospodárskej súťaže hlavne na služby vo všeobecnom ekonomickom záujme. Protokol 3 k Dohode o zriadení dozorného úradu a súdneho dvora ustanovuje rokovací poriadok v prípadoch štátnej pomoci.
2. Pokiaľ ide o Európske spoločenstvá, Amsterdamská zmluva zaviedla špecifické ustanovenie (článok 16 Zmluvy o ES) o službách vo všeobecnom ekonomickom záujme a interpretačný protokol o systéme verejnoprávneho vysielania. Maastrichtská zmluva už zaviedla článok, ktorý definuje úlohu Spoločenstva v oblasti kultúry (článok 151 Zmluvy o ES) a doložku o možnej kompatibilite, pokiaľ ide o štátnu pomoc zameranú na podporu kultúry [článok 87 ods. 3 písm. d) Zmluvy o ES]. Dohoda o EHP neobsahuje „kultúrny výnimku“, podobne ako článok 87 ods. 3 písm. d) Zmluvy o ES. Neznamená to však, že výnimka na také opatrenia je vylúčená. Ako to akceptoval úrad v predošlých prípadoch, také podporné opatrenia by sa mohli schváliť z kultúrnych dôvodov na základe článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP ⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ Článok 86 ods. 2 Zmluvy o ES zodpovedá článku 59 ods. 2 Dohody o EHP.

⁽⁶⁾ Vec T-69/89, *Radio Telefís Éireann/Komisia*, Zb. 1991, s. II-485, bod 82; vec C-155/73, *Giuseppe Sacchi*, Zb. 1974, s. 409, bod 15.

⁽⁷⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 2.

⁽⁸⁾ Rozhodnutie Dozorného úradu EZVO č. 32/02/COL z 20. februára 2002 o výrobe filmov a činnostiach súvisiacich s filmom v Nórsku. Ďalšie podrobnosti sú uvedené v oddiele 24.C.5.2 týchto usmernení.

3. Smernica 89/552/EHS z 3. októbra 1989 o koordinácii určitých ustanovení ustanovených zákonom, právnym predpisom a inými správnymi opatreniami v členských štátoch o vykonávaní činností televízneho vysielania⁽⁹⁾, zmenená a doplnená smernicou 97/36/ES⁽¹⁰⁾, bola začlenená do prílohy X k Dohode o EHP⁽¹¹⁾. Smernica 80/723/EHS z 25. júna 1980 o transparentnosti finančných vzťahov medzi členskými štátmi a verejnoprávnymi podnikmi, ako aj o finančnej transparentnosti v určitých podnikoch⁽¹²⁾, zmenená a doplnená smernicou 2000/52/ES z 26. júla 2000⁽¹³⁾, bola začlenená do právneho rámca Dohody o EHP rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 6/2001⁽¹⁴⁾. Tieto pravidlá podliehajú výkladu súdu EZVO v „pilieri EZVO“ a Európskeho súdneho dvora a Súdu prvého stupňa v „pilieri Spoločenstva“. Úrad tiež prijal niekoľko usmernení o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci, ktoré zodpovedajú podobným oznámeniam vydaným Európskou komisiou.

24C.4. Uplatniteľnosť článku 61 ods. 1 Dohody o EHP

24C.4.1. Charakter štátnej pomoci, pokiaľ ide o financovanie verejnoprávnych vysielateľov štátom

1. Článok 61 ods. 1 Dohody o EHP stanovuje: „Pokiaľ nie je v tejto dohode stanovené inak, každá pomoc, ktorú poskytnú členské štáty, štáty EZVO, alebo pomoc poskytnutá prostredníctvom štátnych zdrojov v akejkoľvek forme, ktorá deformuje alebo pri ktorej hrozí, že bude deformovať hospodársku súťaž uprednostňovaním určitých podnikov alebo výrobou určitých tovarov, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi zmluvnými stranami, nie je zlučiteľná s fungovaním tejto dohody.“
2. Účinok štátnej intervencie a nie jej účel je rozhodujúcim prvkom v každom posudzovaní jej obsahu štátnej pomoci podľa článku 61 ods. 1 Dohody o EHP. Financovanie verejnoprávnych vysielateľov štátom sa má obvykle považovať za štátnu pomoc, pokiaľ spĺňa uvedené kritériá. Verejnoprávni vysielatelia sa bežne financujú zo štátneho rozpočtu alebo prostredníctvom poplatkov uložených majiteľom televíznych prijímačov. Za určitých špecifických okolností štát poskytuje kapitálové injekcie alebo ruší dlhy v prospech verejnoprávnych vysielateľov. Tieto finančné opatrenia zvyčajne možno pripísať verejnoprávnym orgánom a zahŕňajú prevod štátnych zdrojov. Okrem toho, pokiaľ takéto opatrenia nespĺňajú kritérium investora trhového hospodárstva, v súlade s kapitolou 19 usmernení úradu o štátnej pomoci týkajúcej sa verejnoprávnych holdingových spoločností a kapitolou 20 o uplatňovaní ustanovení štátnej pomoci na verejnoprávne podniky vo výrobnom sektore⁽¹⁵⁾ uprednostnia vo väčšine prípadov iba určitých vysielateľov a môžu tým deformovať hospodársku súťaž. Prirodzene, existencia štátnej pomoci sa bude musieť posudzovať od prípadu k prípadu a závisí od špecifického charakteru financovania⁽¹⁶⁾.
3. Ako poznamenal Súdny dvor ES, „ak pomoc poskytnutá zo strany štátu alebo prostredníctvom štátnych zdrojov posilní postavenie jedného podniku v porovnaní s inými podnikmi, ktoré si konkurujú v obchode v Spoločenstve, naostatok menované podniky sa musia považovať za podniky ovplyvnené touto pomocou“⁽¹⁷⁾. Preto sa financovanie verejnoprávnych vysielateľov štátom môže vo všeobecnosti považovať za financovanie, ktoré ovplyvňuje obchod medzi zmluvnými stranami. Pokiaľ ide o nadobúdanie a predaj programových práv, je to určite situácia, ku ktorej často dochádza na medzinárodnej úrovni. Taktiež reklama v prípade verejnoprávnych vysielateľov, ktorí majú povolené predávať reklamný priestor, má cezhraničný účinok, obzvlášť pokiaľ ide o homogénne jazykové oblasti prekračujúce vnútroštátne hranice. Navyše vlastnícka štruktúra komerčných vysielateľov môže zasahovať do viac ako jedného štátu EHP.
4. Podľa judikatúry Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa⁽¹⁸⁾ vo všeobecnosti sa každý prevod štátnych zdrojov na určitý podnik musí považovať za štátnu pomoc (za predpokladu, že všetky podmienky na uplatňovanie článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES sú splnené). Keďže však Súdny dvor rozhodol vo svojom rozsudku v prípade *Altmark Trans GmbH*⁽¹⁹⁾ (ďalej len „rozsudok v prípade Altmark“), že „ak sa opatrenie štátu musí považovať za náhradu služieb, ktoré poskytujú podniky-príjemcovia s cieľom plniť verejnoprávne povinnosti, takže tieto podniky nevyužívajú skutočnú finančnú výhodu a opatrenie, tak nemá taký účinok, aby ich dostalo do priaznivejšieho konkurenčného postavenia ako podniky, ktoré im konkurujú, na také opatrenie sa článok 92 ods. 1 zmluvy nevzťahuje [teraz článok 87 ods. 1 Zmluvy o ES]“.

⁽⁹⁾ Ú. v. ES L 298, 17.10.1989, s. 23.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. ES L 202, 30.7.1997, s. 60.

⁽¹¹⁾ Rozhodnutie Spoločného výboru č. 82/1999 [Ú. v. ES L 296, 23.11.2000, s. 39, a dodatok EHP č. 54, 23.11.2000, s. 99 (islandský), a časť 2, s. 69 (nórsky), nadobudnutie platnosti 1.7.2000].

⁽¹²⁾ Ú. v. ES L 195, 29.7.1980, s. 35; začlenená do Dohody o EHP v jej prílohe XV.

⁽¹³⁾ Ú. v. ES L 193, 29.7.2000, s. 75.

⁽¹⁴⁾ Ú. v. ES L 66, 8.3.2001, s. 48, a dodatok EHP č. 12, 8.3.2001, s. 6, nadobudnutie platnosti 1.6.2002.

⁽¹⁵⁾ Kapitola 19 usmernení úradu o štátnej pomoci vychádza z bulletinu ES č. 9-1984 o uplatňovaní [ex]článkov 92 a 93 Zmluvy o EHS na verejnoprávne holdingové spoločnosti. Kapitola 20 zodpovedá oznámeniu Komisie určenému členským štátom o uplatňovaní [ex]článkov 92 a 93 Zmluvy o EHS (teraz články 87 a 88 Zmluvy o ES) a článku 5 smernice Komisie 80/723/EHS na verejnoprávne podniky vo výrobnom odvetví (Ú. v. ES C 307, 13.11.1993, s. 3).

⁽¹⁶⁾ Pozri rozhodnutia Komisie č. 88/98 Financovanie 24-hodinového spravodajského kanálu bez reklamy licenčným poplatkom zo strany BBC (Ú. v. ES C 78, 18.3.2000, s. 6) a pomoc č. 70/98, Štátna pomoc pre verejnoprávne vysielacie kanály Kinderkanal a Phoenix (Ú. v. ES C 238, 21.8.1999, s. 3).

⁽¹⁷⁾ Vec C-730/79, *Philip Morris Holland/Komisija*, Zb. 1980, s. 2671, bod 11; vec C-303/88, *Taliano/Komisija*, Zb. 1991, s. I-1433, bod 27; vec C-156/98, *Nemecko/Komisija*, Zb. 2000, s. I-6857, bod 33.

⁽¹⁸⁾ Vec T-106/95, *FFSA a i./Komisija*, Zb. 1997, s. II-229; vec T-46/97, *SIC/Komisija*, Zb. 2000, s. II-2125, a vec C-332/98, *Francúzsko/Komisija*, Zb. 2000, s. I-4833.

⁽¹⁹⁾ Vec C-280/00, *Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, Zb. 2003, s. I-7747, bod 89 a nasl.

5. Podľa rozsudku Súdneho dvora v prípade *Altmark*, aby sa taká náhrada neklasifikovala ako štátna pomoc, musia byť splnené štyri podmienky:
- „— Po prvé podnik-príjemca musí skutočne mať verejnoprávne povinnosti, ktoré má plniť, a tieto povinnosti musia byť jasne definované.
 - Po druhé ukazovatele, na základe ktorých sa náhrada vypočítava, musia byť stanovené vopred objektívnym a transparentným spôsobom, aby sa predišlo poskytnutiu ekonomickej výhody, ktorá môže uprednostniť podnik príjemcu pred konkurujúcimi podnikmi.
 - Po tretie náhrada nemôže presiahnuť to, čo je potrebné na pokrytie všetkých nákladov alebo časti nákladov vynaložených pri plnení verejnoprávnych povinností, s prihliadnutím na príslušné príjmy a primeraný zisk za plnenie týchto povinností.
 - Po štvrté, ak podnik, ktorý má plniť verejnoprávne povinnosti, v konkrétnom prípade nie je vybraný v súlade s postupom verejného obstarávania, ktoré by umožnilo výber uchádzača schopného poskytovať tieto služby za najnižšiu cenu pre Spoločenstvo, úroveň potrebnej náhrady musí byť stanovená na základe analýzy nákladov, ktoré by typický podnik, dobre vedený a dostatočne vybavený dopravnými prostriedkami, aby bol schopný plniť potrebné verejnoprávne požiadavky, vynaložil pri plnení týchto povinností, s prihliadnutím na príslušné príjmy a primeraný zisk z plnenia týchto povinností“.
6. Úrad vezme do úvahy tento výklad Súdneho dvora ES, keď bude posudzovať platby náhrad za plnenie verejnoprávnych povinností podľa článku 61 ods. 1 Dohody o EHP. Štátna pomoc, ktorá spĺňa uvedené kritériá, preto nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP a nie je potrebné ju oznamovať úradu.

24C.4.2. Charakter pomoci: jestvujúca pomoc na rozdiel od novej pomoci

1. Programy financovania, ktoré v súčasnosti fungujú vo väčšine štátov EZVO, boli zavedené dávnejšie. Preto ako prvý krok musí úrad stanoviť, či možno považovať tieto programy za „existujúcu pomoc“ v zmysle článku 1 ods. 1 v časti I protokolu 3 k Dohode o zriadení dozorného úradu a súdneho dvora ⁽²⁰⁾.
2. Existujúcu pomoc upravuje článok 1 ods. 1 v časti I protokolu 3 k Dohode o zriadení dozorného úradu a súdneho dvora, ktorý uvádza, že „... Dozorný úrad EZVO v spolupráci so štátmi EZVO sústavne prehodnocuje všetky systémy pomoci jestvujúcej v týchto štátoch. Navrhne týmto štátom všetky potrebné opatrenia, ktoré si vyžiada postupný rozvoj alebo fungovanie Dohody o EHP.“
3. Podľa článku 1 písm. b) bodu i) v časti II protokolu 3 k Dohode o zriadení dozorného úradu a súdneho dvora existujúca pomoc zahŕňa „všetku pomoc, ktorá existovala pred nadobudnutím účinnosti Dohody o EHP v príslušných štátoch EZVO, to znamená programy pomoci a individuálnu pomoc, ktoré sa realizovali pred nadobudnutím účinnosti Dohody o EHP a sú ešte vždy uplatniteľné aj po nadobudnutí účinnosti“.
4. Podľa článku 1 písm. b) bodu v) v časti II protokolu 3 k Dohode o zriadení dozorného úradu a súdneho dvora existujúca pomoc tiež zahŕňa „pomoc, ktorá sa považuje za existujúcu pomoc, pretože je možné stanoviť, že v čase, keď sa realizovala, nepredstavovala pomoc a následne sa stala pomocou v dôsledku vývoja Európskeho hospodárskeho priestoru bez toho, že by ju štát EZVO zmenil [...]“.
5. V súlade s protokolom 3 k Dohode o zriadení dozorného úradu a súdneho dvora a judikatúrou Súdneho dvora ES ⁽²¹⁾ úrad musí overiť, či sa právny rámec, na základe ktorého sa pomoc poskytuje, od svojho zavedenia zmenil alebo nezmenil. Úrad tiež musí vziať do úvahy všetky právne a ekonomické prvky týkajúce sa systému vysielania daného štátu EZVO. I keď právne a ekonomické prvky relevantné pre také posudzovanie predstavujú spoločné znaky vo všetkých štátoch EHP, úrad je presvedčený, že prístup od prípadu k prípadu je najvhodnejší.

24C.5. Posúdenie zlučiteľnosti štátnej pomoci podľa článku 61 ods. 2 a 3 Dohody o EHP

1. Úrad musí preskúmať štátnu pomoc verejnoprávnym vysielateľom, aby stanovil, či sa môže považovať za zlučiteľnú s fungovaním Dohody o EHP. Môžu sa uplatňovať výnimky uvedené v článku 61 ods. 2 a 3 Dohody o EHP.

⁽²⁰⁾ Zodpovedá článku 88 ods. 1 Zmluvy o ES.

⁽²¹⁾ Vec C-44/93, *Namur-Les Assurances du Crédit SA/Office National du Dueroire and the Belgian State*, Zb. 1994, s. I-3829.

2. Dohoda o EHP neobsahuje ustanovenie zodpovedajúce článku 151 ods. 4 Dohody o ES, ktorý zaväzuje Komisiu, aby vo svojich opatreniach podľa iných ustanovení brala do úvahy kultúrne aspekty, a neobsahuje ani kultúrnu výnimku, podobne ako článok 87 ods. 3 písm. d) Zmluvy o ES. To však neznamená, že uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci neponecháva priestor na posúdenie kultúrnych aspektov. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že úrad stanovil v rozhodnutí týkajúcom sa štátnej pomoci na výrobu filmov a na činnosti spojené s filmom v Nórsku, že opatrenia na podporu filmu by mohli byť schválené z kultúrnych dôvodov v súlade s uplatňovaním článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP za predpokladu, že tento prístup dostatočne zohľadní kritériá vypracované Európskou komisiou a že tento prístup sa neodkloní od postupu Komisie pred prijatím článku 87 ods. 3 písm. d) Zmluvy o ES. Po druhé treba poznamenať, že Komisia vo svojom rozhodnutí o pomociach č. 49/97 a č. 357/99 o podpornom balíku pre írsku filmovú a televíznu produkciu výslovne zdôraznila, že zavedenie článku 151 ods. 1 a článku 87 ods. 3 písm. d) Zmluvy o ES nevyhnutne neodrážalo zmenu v politike Komisie voči sektoru kultúry. Po tretie so zreteľom na vysielanie rezolúcia o verejnoprávnom vysielaní uznáva, že verejnoprávne vysielanie spĺňa kultúrnu funkciu a že uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže by malo brať do úvahy realizáciu verejnoprávnej objednávky.
3. Je vecou úradu, aby rozhodol o skutočnom uplatňovaní každého ustanovenia o výnimke v článku 61 ods. 3 Dohody o EHP a o tom, ako by sa mali zohľadňovať kultúrne aspekty. Treba pripomenúť, že ustanovenia o udelení výnimky zo štátnej pomoci sa musia uplatňovať striktné. Preto sa podľa názoru Komisie takisto pojem „kultúra“ na účel vyňatia pomoci zo zákazu štátnej pomoci v zmysle článku 87 ods. 3 písm. d) Zmluvy o ES musí vykladať reštriktívne. To isté platí, keď úrad skúma, či môže byť opatrenie vyňaté z kultúrnych dôvodov podľa článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP. Ako uviedla Komisia vo svojom rozhodnutí vo veci *Kinderkanal a Phoenix*, vzdelávacie a demokratické potreby členského štátu sa musia považovať za odlišné od podporovania kultúry⁽²²⁾. V tejto súvislosti treba poznamenať, že je rozdiel medzi kultúrnymi, sociálnymi a demokratickými potrebami každej spoločnosti. Samozrejme, vzdelávanie môže mať kultúrny aspekt.
4. Štátna pomoc verejnoprávnym vysielateľom často nerozlišuje medzi týmito tromi potrebami. V dôsledku toho, pokiaľ štát EZVO nestanoví samostatnú definíciu a samostatné financovanie štátnej pomoci na podporu samotnej kultúry, takú pomoc vo všeobecnosti nemožno schváliť na tomto základe. Obvykle sa však môže posudzovať na základe článku 59 ods. 2 Dohody o EHP o službách vo všeobecnom ekonomickom záujme. V každom prípade, bez ohľadu na právny základ na posúdenie zlučiteľnosti, úrad by uskutočnil hmotnoprávnu analýzu na základe tých istých kritérií, najmä kritérií ustanovených v týchto usmerneniach.

24C.6. Posúdenie zlučiteľnosti štátnej pomoci podľa článku 59 ods. 2 Dohody o EHP

1. Súdny dvor ES zhodne potvrdil, že článok 86 Zmluvy o ES⁽²³⁾ stanovuje výnimku, a preto sa musí vykladať reštriktívne. Súdny dvor objasnil, že na to, aby opatrenie mohlo využívať takú výnimku, je potrebné splniť tieto podmienky:
 - i) príslušná služba musí byť služba vo všeobecnom ekonomickom záujme a členský štát ju musí jasne definovať ako takú (definícia);
 - ii) členský štát musí príslušný podnik jednoznačne poveriť poskytovaním tejto služby (poverenie);
 - iii) uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže zmluvy (v tomto prípade zákaz štátnej pomoci) musí prekážať v plnení určitých úloh pridelených podniku a výnimka z takých pravidiel nesmie ovplyvniť rozvoj obchodu natoľko, že by to bolo v rozpore so záujmami Spoločenstva (kritérium proporcionality).
2. Je vecou úradu, aby v prípade, že uplatňuje zodpovedajúci článok 59 ods. 2 Dohody o EHP vo vzťahu k štátom EZVO, posúdil, či tieto kritériá boli splnené.
3. V špecifickom prípade verejnoprávneho vysielania musí byť uvedený prístup prispôbený vo svetle rezolúcie o verejnoprávnom vysielaní, ktorá sa odvoláva na „verejnoprávnu objednávku ako delegovanú, definovanú a organizovanú každým členským štátom“ (definícia a poverenie) a stanovuje výnimku z pravidiel zmluvy v prípade verejnoprávneho vysielania, „pokiaľ sa také finančné prostriedky poskytujú vysielacím organizáciám na plnenie verejnoprávnej objednávky [...] a [...] neovplyvňujú obchodné podmienky a hospodársku súťaž v Spoločenstve do takej miery, ktorá by bola v rozpore so spoločným záujmom, pričom sa musí brať do úvahy realizácia tejto verejnoprávnej objednávky“ (proporcionality).

⁽²²⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 16.

⁽²³⁾ Článok 86 Zmluvy o ES zodpovedá článku 59 Dohody o EHP.

4. Ako dokazuje nedávny precedenčný postup Európskej komisie, opatrenie, ktoré nespĺňa všetky kritériá rozsudku vo veci *Altmark*, sa ešte vždy bude musieť analyzovať podľa článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES, prípadne článku 59 ods. 2 Dohody o EHP ⁽²⁴⁾.

24C.6.1. Vymedzenie verejnoprávnej objednávky

1. Pre splnenie podmienky uvedenej v bode 24C.6.1 na uplatňovanie článku 59 ods. 2 Dohody o EHP je nevyhnutné stanoviť úradné vymedzenie mandátu verejnoprávnej služby. Iba vtedy môže úrad s dostatočnou právnou istotou posúdiť, či je uplatniteľná výnimka na základe článku 59 ods. 2 Dohody o EHP.
2. Vymedzenie mandátu verejnoprávnej služby spadá do kompetencie štátov EZVO, ktoré sa môžu rozhodovať na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni. Všeobecne povedané, pri vykonávaní tejto kompetencie sa musí zohľadňovať pojem „služby vo všeobecnom hospodárskom záujme“. Vzhľadom na osobitný charakter sektora vysielania „široké“ vymedzenie, poverujúce daného vysielateľa úlohou poskytovať vyvážený a rozmanitý program v súlade s objednávkou pri súčasnom zachovaní určitej úrovne publika, však možno považovať za legitímne podľa článku 59 ods. 2 Dohody o EHP. Také vymedzenie pojmov by bolo zhodné s cieľom plnenia demokratických, spoločenských a kultúrnych potrieb konkrétnej spoločnosti a garantovania plurality vrátane kultúrnej a jazykovej rozmanitosti.
3. Verejnoprávna objednávka by podobne mohla zahŕňať určité služby, ktoré nie sú „programami“ v tradičnom zmysle slova, ako sú napríklad informačné služby online, pokiaľ sa zameriavajú na tie isté demokratické, spoločenské a kultúrne potreby príslušnej spoločnosti pri zohľadňovaní vývoja a diverzifikácie činností v digitálnom veku.
4. Kedykoľvek sa rozsah pôsobnosti verejnoprávnej objednávky rozšíri na nové služby, vymedzenie a akt poverenia by sa v súlade s tým mali upraviť v rámci obmedzení článku 59 ods. 2 Dohody o EHP.
5. Úlohou úradu je overovať, či štáty EZVO rešpektujú alebo nerešpektujú ustanovenia Dohody o EHP. Čo sa týka vymedzenia verejnoprávnej služby v sektore vysielania, úloha úradu sa obmedzuje na kontrolu zjavnej chyby. Nie je úlohou úradu rozhodovať, či sa má program poskytovať ako služba vo všeobecnom hospodárskom záujme, ani spochybňovať charakter alebo kvalitu určitého produktu. Vymedzenie verejnoprávnej objednávky by však bolo zjavnou chybou, ak by zahŕňalo činnosti, ktoré by sa odôvodnene nemohli považovať za také, ktoré spĺňajú „demokratické, spoločenské a kultúrne potreby každej spoločnosti“. Toto by napríklad bola bežná situácia v prípade elektronického obchodu. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že verejnoprávna objednávka opisuje služby poskytované verejnosti vo všeobecnom záujme. Otázka vymedzenia verejnoprávnej objednávky sa nesmie zamieňať s otázkou mechanizmu financovania zvoleného na poskytovanie týchto služieb. Z toho dôvodu, i keď verejnoprávni vysielatelia môžu vykonávať komerčné činnosti, ako napríklad predaj reklamného priestoru s cieľom dosiahnuť príjem, také činnosti bežne nemožno považovať za súčasť verejnoprávnej objednávky.
6. Vymedzenie mandátu verejnoprávnej služby by malo byť čo najpresnejšie. Nemalo by vyvolávať pochybnosti, či určitá činnosť vykonávaná povereným prevádzkovateľom má byť štátom EZVO zahrnutá do verejnoprávnej objednávky, alebo nie. Bez jasného a presného vymedzenia povinností ukladaných verejnoprávnemu vysielateľovi by úrad nebol schopný vykonávať svoje úlohy podľa článku 59 ods. 2 Dohody o EHP, a preto by nemohol udeliť žiadnu výnimku podľa tohto ustanovenia.
7. Jasné určenie činností, na ktoré sa vzťahuje verejnoprávna objednávka, je tiež dôležité pre neverejnoprávných prevádzkovateľov, aby si mohli plánovať svoje činnosti.
8. Napokon podmienky verejnoprávnej objednávky by mali byť presné, aby orgány štátov EZVO mohli účinne monitorovať ich súlad, ako to opisuje nasledujúca kapitola.

24C.6.2. Poverenie a dohľad

1. Aby verejnoprávna objednávka mohla využívať výnimku podľa článku 59 ods. 2 Dohody o EHP, mal by sa ňou poveriť jeden alebo viac podnikov prostredníctvom úradného aktu (napríklad legislatívne, zmluvou alebo opisom náplne).
2. Nestačí však, aby bol verejnoprávny vysielateľ formálne poverený poskytovaním presne vymedzenej verejnoprávnej služby. Je tiež potrebné, aby sa verejnoprávna služba skutočne dodávala tak, ako to stanovuje formálna dohoda medzi štátom a povereným podnikom. Preto je žiaduce, aby príslušný orgán alebo vymenovaný úrad monitoroval jej uplatňovanie. Potreba takého príslušného orgánu alebo úradu zodpovedného za dohľad je zjavná v prípade noriem kvality, ktorých dodržiavanie je uložené poverenému prevádzkovateľovi. Nie je vecou úradu, aby posudzoval plnenie noriem kvality: musí byť schopný spoliehať sa na náležitý dohľad štátov EZVO.

⁽²⁴⁾ Rozhodnutie Komisie C62/1999, RAI, bod 99, a C85/2001, RTP, bod 158.

3. V pôsobnosti štátu EHP je, aby si zvolil mechanizmus na zabezpečenie účinného dohľadu nad plnením záväzkov verejnoprávnej služby. Úloha takého orgánu by sa javila ako účinná iba vtedy, ak by orgán nebol závislý od povereného podniku.
4. Ak by chýbali dostatočné a spoľahlivé ukazovatele, že sa verejnoprávna služba skutočne dodáva v súlade s mandátom, úrad by nebol schopný vykonávať svoje úlohy podľa článku 59 ods. 2 Dohody o EHP, a preto by nemohol udeliť žiadnu výnimku podľa tohto ustanovenia.

24C.6.3. *Financovanie verejnoprávneho vysielania a kritérium proporcionality*

24C.6.3.1. *Výber financovania*

1. Povinnosti verejnoprávnej služby môžu byť kvantitatívne, kvalitatívne alebo obojaké. Bez ohľadu na ich formu by mohli byť oprávnené na náhradu, pokiaľ zahŕňajú dodatočné náklady, ktoré by vysielateľovi bežne nevznikli.
2. Programy financovania možno rozdeliť do dvoch širokých kategórií: „jednozdrojové financovanie“ a „dvojzdrojové financovanie“. Kategória „jednozdrojového financovania“ zahŕňa tie systémy, v ktorých sa verejnoprávne vysielanie financuje iba prostredníctvom verejnoprávnych fondov v akejkoľvek podobe. Systémy „dvojzdrojového financovania“ zahŕňajú širokú škálu programov, v ktorých sa verejnoprávne vysielanie financuje prostredníctvom rôznych kombinácií finančných prostriedkov štátu a príjmov z komerčných činností, ako je napríklad predaj reklamného priestoru alebo programov.
3. Ako ustanovuje rezolúcia o verejnoprávnom vysielaní, „... ustanovenia Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva sa nijako nedotýkajú kompetencie členských štátov zabezpečovať financovanie verejnoprávneho vysielania...“. Bude sa to týkať výberu programu financovania. Pokiaľ nie je hospodárska súťaž na príslušných trhoch (napríklad reklama, získavanie a/alebo predaj programov) dotknutá v rozsahu, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom, v zásade nemožno namietat proti výberu dvojzdrojového programu financovania (spájajúceho verejné prostriedky a príjmy z reklamy) pred programom jednozdrojového financovania (výlučne verejné prostriedky).
4. Zatiaľ čo si štáty EZVO môžu slobodne voľiť prostriedky financovania verejnoprávnej služby, úrad musí na základe článku 59 ods. 2 Dohody o EHP overiť, či výnimka z bežného uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže pri vykonávaní služby vo všeobecnom hospodárskom záujme neprimeraným spôsobom neovplyvňuje hospodársku súťaž v oblasti EHP. Test má „negatívny“ charakter: skúma, či prijaté opatrenie nie je neprimerané. Pomoc by taktiež nemala ovplyvňovať rozvoj obchodu v takom rozsahu, ktorý by bol v rozpore so záujmami Spoločenstva.
5. Rezolúcia o verejnoprávnom vysielaní potvrdzuje tento prístup aj v prípade verejnoprávneho vysielania, pričom stanovuje, že financovanie by nemalo „... ovplyvniť podmienky obchodovania a hospodársku súťaž v Spoločenstve v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom, pričom sa zohľadní realizácia objednávky tejto verejnoprávnej služby“.

24C.6.3.2. *Požiadavky transparentnosti pri posudzovaní štátnej pomoci*

1. Uvedené posudzovanie úradom vyžaduje jasné a presné vymedzenie verejnoprávnej objednávky a jasné a náležité oddelenie činností verejnoprávnej služby od činností neverejnoprávnej služby. Oddelenie účtovníctva medzi týmito dvoma oblasťami sa už bežne vyžaduje na vnútroštátnej úrovni, aby bola zabezpečená transparentnosť a sledovateľnosť pri využívaní verejných prostriedkov. Oddelenie účtovníctva je potrebné na to, aby umožnilo úradu vykonávať jeho test kritéria proporcionality. Poskytnite úradu nástroj na skúmanie podozrenia z krížových dotácií a na obranu odôvodnených platieb náhrad za úlohy vo všeobecnom hospodárskom záujme. Iba na základe náležitého rozvrhnutia nákladov a príjmov možno stanoviť, či sa verejné financovanie skutočne obmedzuje na čisté náklady verejnoprávnej objednávky, a preto je akceptovateľné podľa článku 59 ods. 2 Dohody o EHP.
2. Požiadavky transparentnosti vo finančných vzťahoch medzi verejnoprávnymi orgánmi a verejnoprávnymi podnikmi a v rámci podnikov, ktorým boli udelené osobitné alebo výhradné práva alebo boli poverené vykonávaním služby vo všeobecnom hospodárskom záujme, sú uvedené v smernici 80/723/EHS ⁽²⁵⁾.
3. Smernica 80/723/EHS vyžadovala od štátov EZVO, aby v prípade akéhokoľvek podniku, ktorému boli poskytnuté zvláštne alebo výhradné práva alebo bol poverený vykonávaním služby vo všeobecnom ekonomickom záujme a ktorý prijíma štátnu pomoc v akejkoľvek podobe a vykonáva iné činnosti, t. j. činnosti neverejnoprávnej služby, prijali opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby: a) vnútropodnikové účtovníctvo zodpovedajúce rôznym činnostiam, t. j. činnostiam verejnoprávnej a neverejnoprávnej služby, bolo oddelené; b) sa všetky náklady a príjmy správne pripisovali alebo alokovali na základe dôsledne uplatňovaných a objektívne zdôvodniteľných zásad účtovania nákladov a c) jasne sa stanovili zásady účtovania nákladov, podľa ktorých sa vedú oddelené účty.

⁽²⁵⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 12.

4. Všeobecné požiadavky transparentnosti sa uplatňujú aj na vysielateľov uvedených v piatom úvodnom ustanovení smernice 2000/52/ES ⁽²⁶⁾. Nové požiadavky sa uplatňujú na verejnoprávných vysielateľov, pokiaľ sú príjemcami štátnej pomoci a sú poverení výkonom služby vo všeobecnom ekonomickom záujme, v prípade ktorých nebola stanovená štátna pomoc na príslušné obdobie po otvorení, transparentnom a nediskriminačnom postupe. Povinnosť oddeľovať účtovníctvo sa neuplatňuje na verejnoprávných vysielateľov, ktorých činnosti sú vymedzené na poskytovanie služieb vo všeobecnom ekonomickom záujme a ktorí nevykonávajú činnosti mimo rozsahu pôsobnosti týchto služieb.
5. V sektore vysielania nepredstavuje oddeľovanie účtovníctva na strane príjmov žiadny zvláštny problém, ale nemusí byť jednoduché alebo vôbec uskutočniteľné na strane nákladov. Je to v dôsledku skutočnosti, že v sektore vysielania môžu členské štáty celý program vysielateľov považovať za pokrytý verejnoprávnou objednávkou, pričom zároveň umožňujú jeho komerčné využitie. Inými slovami, rozdielne činnosti sa vo veľkej miere financujú z toho istého zdroja.
6. Z týchto dôvodov úrad usudzuje, že na strane príjmov by vysielajúci prevádzkovatelia mali podrobne vykazovať zdroje a objem všetkých príjmov, ktoré plynú z vykonávania činností neverejnoprávnej služby.
7. Na strane výdavkov by sa mali jasne uvádzať náklady týkajúce sa konkrétne činnosti neverejnoprávnej služby. Navyše, kedykoľvek sa tie isté zdroje – pracovníci, vybavenie, pevné zariadenia atď. – používajú na vykonávanie úloh verejnoprávnej aj neverejnoprávnej služby, ich náklady by sa mali alokovať na základe rozdielu v celkových nákladoch firmy s činnosťami neverejnoprávnej služby a bez činností neverejnoprávnej služby ⁽²⁷⁾.
8. Z uvedeného vyplýva, že v rozpore s prístupom všeobecne prijatým v iných sektoroch služieb, náklady, ktoré sa v celom rozsahu dajú priradiť činnostiam verejnoprávnej služby, pričom sa využívajú aj na komerčné činnosti, sa nemusia rozdeľovať medzi obe činnosti a môžu sa úplne alokovať na verejnoprávnú službu. Mohol by to byť napríklad prípad výrobných nákladov programu, ktorý sa vysiela ako súčasť verejnoprávnej objednávky, ale predáva sa aj iným vysielateľom. Hlavným príkladom by však bol počet divákov, ktorý sa vytvára preto, aby sa plnila verejnoprávna objednávka, ale aj kvôli predaju reklamného priestoru. Usudzuje sa, že úplné rozdelenie týchto nákladov medzi obe činnosti prináša riziko náhodnosti a nezmyselnosti. Alokovanie nákladov z hľadiska transparentnosti účtovníctva by sa však nemalo zamieňať s úhradou nákladov vo vymedzení cenovej politiky. Poslednou uvedenou problematikou sa zaoberá oddiel 24 C.6.3.3.2.

24C.6.3.3. Proporcionalita

1. Pri vykonávaní testu proporcionality úrad vychádza z úvahy, že financovanie štátom je bežne potrebné na to, aby mohol podnik vykonávať úlohy verejnoprávnej služby. Aby sa však toto kritérium splnilo, je nevyhnutné, aby štátna pomoc nepresahovala čisté náklady poslania verejnoprávnej služby, pričom sa tiež berú do úvahy iné priame alebo nepriame príjmy vyplývajúce z poslania verejnoprávnej služby. Z tohto dôvodu sa pri posudzovaní proporcionality pomoci bude brať do úvahy čistý prospech, ktorý činnosti neverejnoprávnej služby čerpajú z činnosti verejnoprávnej služby.
2. Na druhej strane by sa mohli vyskytnúť deformácie trhu, ktoré nie sú potrebné na plnenie poslania verejnoprávnej služby. Napríklad keďže nižšie príjmy sú kryté zo štátnej pomoci, verejnoprávny vysielateľ by sa mohol ocitnúť v pokušení znižovať ceny reklamy alebo iných činností neverejnoprávnej služby na trhu, aby znížil príjmy konkurentov. Ak sa preukáže také správanie, nemalo by sa považovať za vlastné poslaniu verejnoprávnej služby, ktorou bol poverený vysielateľ. Kedykoľvek verejnoprávny vysielateľ znižuje ceny pri činnostiach neverejnoprávnej služby pod hodnotu, ktorá je potrebná na úhradu nezávislých nákladov, ktoré by výkonný komerčný prevádzkovateľ v podobnej situácii musel bežne uhrádzať, takýto postup by naznačoval prítomnosť nadmerných náhrad povinností verejnoprávnej služby. To by v každom prípade ovplyvnilo podmienky obchodovania a hospodársku súťaž v európskom hospodárskom priestore v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom.
3. V súlade s tým úrad pri vykonávaní testu proporcionality zväzi, či možno akúkoľvek deformáciu hospodárskej súťaže vyplývajúcu z pomoci odôvodniť v zmysle potreby vykonávania verejnoprávnej služby vymedzenej štátom EZVO a poskytovať jej finančné prostriedky. V prípade potreby úrad prijme opatrenia na základe iných ustanovení Dohody o EHP.

⁽²⁶⁾ Pozri poznámky pod čiarou č. 13 a 14.

⁽²⁷⁾ Toto zahŕňa odkaz na hypotetickú situáciu, v ktorej by boli činnosti neverejnoprávnej služby prerušené: náklady, ktorým by sa takto vyšlo, predstavujú čiastku spoločných nákladov, ktoré sa majú alokovať na činnosti neverejnoprávnej služby.

4. Analýza účinkov štátnej pomoci na hospodársku súťaž a rozvoj obchodu bude musieť nevyhnutne vychádzať z osobitných vlastností každej situácie. V tomto oznámení nemožno opísať skutočnú konkurenčnú štruktúru a iné vlastnosti jednotlivých trhov, pretože sú vo všeobecnosti dosť odlišné. Z toho istého dôvodu tieto usmernenia nemôžu *ex ante* vymedziť podmienky, na základe ktorých sa ceny verejnoprávnych vysielateľov uvedú do súladu so zásadami vysvetlenými v oddiele 24.C.6.3.3.2. Preto posudzovanie zlučiteľnosti štátnej pomoci verejnoprávnym vysielateľom podľa článku 59 ods. 2 Dohody o EHP možno v konečnom dôsledku vykonávať len od prípadu k prípadu v súlade s postupom úradu.
5. Pri posudzovaní úrad zohľadní skutočnosť, že pokiaľ je štátna pomoc potrebná na vykonávanie povinnosti verejnoprávnej služby, systém ako celok by tiež mohol mať pozitívny účinok zachovania alternatívneho zdroja ponuky na niektorých relevantných trhoch⁽²⁸⁾. Tento účinok však musí byť vyvážený voči možným negatívnym účinkom pomoci, ako napríklad zabráneniu vstupu iných prevádzkovateľov na tieto trhy, čo by umožnilo silnejšiu oligopolistickú štruktúru trhu alebo by to viedlo k možnému antikonkurenčnému správaniu verejnoprávnych prevádzkovateľov na príslušných trhoch.
6. Úrad tiež zohľadní ťažkosti, ktoré môžu mať niektoré štáty EZVO pri zhromažďovaní potrebných finančných prostriedkov, ak sú náklady verejnoprávnej služby na obyvateľa *ceteris paribus* vyššie⁽²⁹⁾.

⁽²⁸⁾ Neznamená to, že štátna pomoc môže byť odôvodnená ako nástroj, ktorý zvyšuje ponuku a hospodársku súťaž na trhu. Štátna pomoc, ktorá umožní prevádzkovateľovi zostať na trhu napriek jeho opakovaným stratám, spôsobuje závažnú deformáciu hospodárskej súťaže, pretože vedie z dlhodobého hľadiska k vyššej neefektívnosti, menšej ponuke a vyšším cenám pre spotrebiteľov. Odstránenie právnych a hospodárskych prekážok pri vstupe na trh, zabezpečenie účinnej protimonopolnej politiky a podpora pluralizmu sú v tomto ohľade účinnejšími nástrojmi. Prirodené monopoly bežne podliehajú regulácii.

⁽²⁹⁾ S podobnými ťažkosťami sa tiež možno stretnúť vtedy, keď sa verejnoprávne vysielanie zameriava na jazykové menšiny alebo na miestne potreby.